

DR. JOSEF HRONEK

NÁMĚTY BRANNÉ . VÝCHOVY

VE VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ

NA NÁRODNÍCH

ŠKOLÁCH



VYKLOUČEN ČESKOSLOVENSKÉ ČAPLICKÉ ÚSTŘEDÍ

Dr. JOSEF HRONEK

NÁMĚTY BRANNÉ VÝCHOVY

VE VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ
NA NÁRODNÍCH ŠKOLÁCH

Doplňky normálních učebných osnov se zřetelem k zákonu ze dne 1. července 1937, č. 184 Sb. z. a n., o branné výchově a výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne 10. března 1938, č. 34.419-I.

V PRAZE 1938

NÁKLADEM A TISKEM ČESKOSLOVENSKÉ GRAFICKÉ UNIE A. S.

Nihil obstat.

Prof. Dr. C. KADLEC,
sensor.

Pragae die 26. Maii 1938

Imprimatur.

Prael. Dr. Th. OPATRŇÝ,
vic. gener.

N. E. 7560

PŘEDMLUVA.

*„Stále připraveni s pevnou vůlí uhájiti
všecky duchovní i hmotné hodnoty našeho
státu a národního života.“*

President Beneš.

*„Je nesporné, že nejlepší záštitou naší
vlasti bude ta mládež, která cítí hluboce ve
svém svědomí mravní závazky vůči Bohu,
společnosti, státu a bližnímu.“*

Kardinál Kašpar.

Tyto „Náměty“ nejsou učebnicí; byly napsány, aby podaly jen počáteční informace, prvky branné výchovy ve vyučování katol. náboženství na školách obecných, měšťanských a v jednoročních učebných kursech při měšťanských školách. Každý katecheta může podle tohoto vodítka upravit si pro svou třídu (postupný ročník) příslušnou látku, a tak dojít cíle, který určuje zákon o branné výchově ze dne 1. července 1937, čís. 184 Sb. z. a n., a výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 10. března 1938, čís. 34.419-I. I katecheta musí býti propagátorem branné myšlenky mezi mládeží a lidem.

Při sestavování tohoto syllabu jest autor zavázán díky za doplňky pp. univ. prof.: dru K. Kadlecovi a dru Jos. Beranovi.

V Praze dne 8. května 1938.

J. H.

ÚVOD.

Veřejná péče o výchovu a vzdělání rozšiřuje se zákonem ze dne 1. července 1937, čís. 184 Sb. z. a n., o brannou výchovu. Povinná branná výchova je nová veřejno-právní povinnost, jejíž právní základ je dán § 127 ústavní listiny, v němž se praví, že každý způsobilý státní občan republiky je povinnen podrobiti se vojenskému výcviku a uposlechnouti výzvy k obraně státu.

Účelem branné výchovy je pěstovati v obyvatelstvu podle jeho věku, vzdělání, povolání (zaměstnání) ony mravní vlastnosti, tělesnou zdatnost a zvláštní speciální znalosti a dovednosti, jichž je třeba k obraně státu. Obranou státu proti nepříteli je rozuměti podle § 1 zákona o obraně státu č. 131/1936 Sb. z. a n. veškerá opatření, ať vojenská nebo civilní, která mají úkol čeliti jakémukoliv ohrožení státní svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti a ústavní jednotnosti, demokraticko-republikánské formy a bezpečnosti Československé republiky.

Z trestních ustanovení je důležitý § 56 zákona č. 184/1937 o přečinech proti branné výchově: Kdo, jsa určen k účasti při provádění tohoto zákona, vědomě toto provádění ruší, maří nebo ztěžuje, bude potrestán soudem za přečin vězením nebo tuhým vězením od 8 dní do 6 měsíců; vedle toho může býti uložen peněžitý trest od 100 do 10.000 Kč.

Podobně se stane tomu, kdo veřejně (§ 39, č. 2 zákona na ochranu republiky) brannou výchovu snižuje nebo zesměšňuje.

Složky branné výchovy jsou:

A. Branná průprava mravní, nauková a tělesná.

B. Výcvik v pomocných a ochranných službách, zejména také výcvik v úkolech civilní protiletecké ochrany (CPO), jež znamená organisovanou svépomoc civilního obyvatelstva proti nepřátelským náletům. Vedle CPO se vyskytují: ZPO (t. j. závodní protiletecká ochrana, kterou si průmyslové a jiné závody obstarávají samy), ŽPO (t. j. železniční protiletecká ochrana) a ŠPO (t. j. školní protiletecká ochrana).

C. Branný výcvik.

Povinnost k branné výchově. Tato výchova nezapomíná žádné vrstvy obyvatelstva a její působení vztahuje se přirozeně i na mládež, ode dne, kdy počíná její povinnost k školní docházce až do jejího skončení.

Povinná branná výchova na školách národních jest úkolem zvláště časovým a naléhavým, který je také velmi vážně chápán. Duše dítěte je značně tvárlivá, v dětském věku tvoří se základy mravního nazírání člověka, proto je zvláště vhodné v tomto věku položit v lidské povaze bezpečné základy mravních předpokladů brannosti.

Rozsah a obsah branné výchovy na národních školách podávají osnovy, vydané výnosem ministerstva školství a nár. osvěty ze dne 10. března 1938, čís. 34.419-I. Nejde tu o zavedení nového vyučovacího předmětu, nýbrž prvky branné průpravy mravní a naukové prostupují všechny učební předměty, branná průprava tělesná se včleňuje do tělesné výchovy. Celková úloha národní školy v branné výchově spočívá tudíž ve vypěstění mravní a tělesné zdatnosti mládeže, vedle toho pak ještě vyzbrojiti dítě

vědomostmi, kterých bude moci v konkrétní situaci využít. Dnes máme již po ruce dostatečné množství odborné literatury o branné výchově. (Viz str. 32, kde podán přehled vhodné literatury k úvodnímu studiu branných otázek.) Uvedený výnos nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1938.

Náměty branné výchovy ve vyučování náboženství. K doplnění osnov vyučování katol. náboženství podáváme heslovitou a stručnou formou náměty branné výchovy. Výběr látky představuje minimum, v hodině náboženské naskýtá se mnoho vhodných příležitostí k podpoře mravní branné průpravy, pěstování branných ctností a s úspěchem vytvářeti v dětech mravní odhodlání brániti sebe i národ a stát. Branné ctnosti jsou jen zvláštní stránkou ctností mravních, jež dokonale utvářejí charakter mládeže. Proto také vyučování a výchova náboženská jsou nejen pro brannou výchovu nesmírně důležití činitelé, ale i pro mravní vojenský potenciál státu. Býti připraven k statečné obraně, neznamená ještě chtíti válku. Výbojnou válku nechceme a nemůžeme vésti, avšak mír nesmíme vykupovati dobrovolnou porobou a ponížením sebe. Mý se chceme a musíme bránit, bránit se jest i křesťanskou povinností.

VÝBĚR LÁTKY A SYLLABUS NÁMĚTŮ.

A. Biblický dějepis.

I. Starý zákon.

1. První lidé v ráji. Příkaz Boží nejísti se stromu prostřed ráje byl zároveň příkazem odříkání a poslušnosti. — „V potu tváře jísti budeš chléb...“ — povinnost práce učí ovládání sebe. Bůh neklade chléb do rukou líných, nýbrž do rukou, které se spínají a přičiňují.
2. Kain a Abel. Závist a hněv opanovaly srdce Kainovo. Nepoddávej se zlé náklonnosti, vede k zločinu.
3. Abraham. Jeho ústupnost — utišil svár mezi pastýři stád svých a Lotových. Jeho věrnost. Když Lot upadl v zajetí, hned šel mu na pomoc. Jeho nezištnost. Za tuto pomoc ničeho nepřijal. Jeho dobročinnost. Přijal do domu pocestné a hostil je.
4. Lotova žena, jež se ohlédla za sebe, obrácena byla v solný sloup — potrestána za neposlušnost a zvědavost. Zvědavost se nevyplácí.
5. Josef Egyptský. Kdo závidí bratrovi, podobá se Kainovi. V neštěstí neklesej na mysli: koho Bůh miluje, křížem navštěvuje. Nelži! Odpouštěj! Nemsti se! Josef Egyptský pravil k bratrům svým: „Vy jste mysli o mně zlé, ale Bůh obrátil to v dobré!“
6. Trpělivý Job. Ve velikém utrpení nezhřešil, zmužile hájil svou nevinu a pevně důvěřoval v Boha. Žádná situace není tak zlá, aby z ní nebylo východiska. Vytrvej a na mysli neklesej!

7. Mojžíš. Ač se vyučil na dvoře královském veškeré moudrosti Egyptanů, zůstal věren lidu svému i náboženství a zmužile se ujímal národa svého.
8. Přejchod mořem Rudým. Důvěra v Boha. „Nebojte se! Hospodin bude bojovati za vás.“
9. Desatero přikázání na Sinaji. — Zlaté tele. Úmluva — třeba ji zachovávat — nedodržení, věrolomnost hříchem převelikým, zde následoval trest smrti.
10. Izraelité na poušti. Lid, který žil v Egyptě v pohodlí, nad hrnci masa, ale ujařmený, nebyl zralý pro svobodu. Nemá odvahy dobýti zaslíbené země, proto musela přijíti nová generace nebojácná, bojovná, vychovaná v odříkání a sebezapírání v drsné poušti.
11. Mojžíšova modlitba. V boji proti Amalekitům se modlí za zdar vítězství; ač přčasto nevděčný lid reptal proti němu, Mojžíš odpouštěl a za lid se modlil a tak odvracel trest Boží. Vzor vůdce, který osvobodil národ svůj z otroctví faraonova.
12. Soudcové: Gedeon bázlivé a pohodlné poslal domů a s 300 zdatnými a ostražitými muži dobyl vítězství. Samson — síla tělesná bez duševní neprospívá. Heli a Samuel — posvátný slib.
13. David bojuje s Goliášem za potupenou čest svého národa. Jeho klid, osobní statečnost a důvěra v Boha naplňuje Davida pocitem jistoty a zaručuje konečný úspěch.
14. Absolonův odboj. Zrada — její ohavnost. Občanská válka.
15. Ztráta samostatnosti říše — důsledkem zpronevěry k Bohu, vlivem cizáckého ducha, nemravnosti a zhýralosti.

16. Tobiáš. V zajetí navštěvoval spoluzajatce, těšil je, lačné krmil, nahé odíval, mrtvé pečlivě pochovával.
17. Hrdinná Judit důvěřujíc v Boha a vedena láskou k svému národu osvobozuje zemi od nebezpečného nepřítele.
18. Jeremiáš — vzor lásky k vlasti a národu.
19. Daniel — příklad věrnosti k zákonu Božímu, zdrželi-vosti a strídmosti.
20. Tři mládenci v peci ohnivé — jejich statečnost.
21. Pronásledování Antiochovo. Za něho sedm bratrů s matkou raději smrt podstoupili, než by otcovské zákony přestoupili.
22. Boje za svobodu. Matatiáš se syny svými bránil zákon proti pohanům.
23. Juda Machabejský. Důvěřoval v Boha a dobýval vítězství. Za padlé v boji — spasitelno je za mrtvé se modliti. Za práva svého národa a vlasti položil život.
24. Vykupitel — očekáván jako Osvoboditel lidstva z poroby hříchů a zakladatel říše lásky a pokoje.

II. Nový zákon.

1. Narození Páně zvěštovalo světu: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ Radost z dobrých skutků. Rozhovor po obdarování potřebných dětí ve třídě, ve škole, mimo školu, nezaměstnaných, nedostatečně oděných, nemocných atd.
2. Dvanáctiletý Ježíš v chrámě. Příklad pro děti, aby se snažily stále býti lepšími a lidem a Bohu milějšími.

3. Půst a pokušení Páně. Pán Ježíš na poušti nic nejedl a nepil, jen vroucně se modlil — to byla jeho příprava na učitelský úřad. Byl pokoušen od ďábla. Modleme se: Neuvoď nás v pokušení — proč, co nás pokouší?
4. Zázrak v Káně. Maria pomáhá. „Pod ochranu Tvou.“ Svátky Mariánské na pamět vítězství nad Turky: slavnost růžencová na pamět vítězství u Lepanta (1571), Jména P. Marie na pamět vítězství u Vídně (1683).
5. Zázračný rybolov. Na Božím požehnání záleží zdar v práci. Viz silnou, naprostou důvěru Petrovu v Boha, když po celou noc marně se namáhav, na pokyn božského Mistra se dal znovu do práce.
6. Uzdravení malomocného. Dbej vždy zákonů a nařízení. Nepodnikej v ukvapené horlivosti nic proti vůli nebo bez schválení představených. Promyšleně jednej!
7. Uzdravení ochrnuvého. Buď hotov a ochoten pomáhat ubohým lidem.
8. Uzdravení muže, nemocného 38 let, v sobotu ukazuje, že máme vždy dobře činiti.
9. Kristova řeč horská. Nehněvej se na bratra svého, ale smiř se s ním. Důvěřuj v Boha a spravedlnost jeho.
10. Mějte se na pozoru před nepravými proroky — výstraha: nedej se klamat lesklými slovy nepravých proroků dnešní doby! Nevěř sensačním zprávám! Zachovej klid, rozvahu a ostražitost! Mluv opatrně!
11. Podobenství: O rozsevači. Práce pro obživu obyvatelstva — prostředek k obraně státu.

12. O koukolu a pšenici. Zlí, kteří dávají pohoršení a činí nepravost, neujdou trestu. Buď před nimi opatrný.
13. Utišení bouře na moři. Když je nouze nejvyšší — pomoc Boží nejbližší. V životě nás očekávají mnohé bouře a trampoty. Buď stále na stráži a připraven, někdy přikvačí náhlá bouře po dlouhém klidu. Důvěřuj v Boha, jeho pomoc a ochranu. „Kdybych i chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti, neboť Ty se mnou jsi.“ (Žalm 22, 4.)
14. O bratrském napomenutí. Zhřešil-li bratr tvůj proti tobě, domluv mu soukromě. Dobrým příkladem předcházej! Slovo zní, příklad hřmí!
15. Povinnost odpouštět. Ne sedmkrát, ale sedmdesát sedmkrát!
16. O milosrdném Samaritánu. Nečiň rozdílu v lásce podle stavů, tříd, národnosti, ale soustrastně se ujmí chudých a trpících. Jeden za všechny, všichni za jednoho. Samaritánská služba při obraně vlasti a za války.
17. O lakotě. Kristus Pán pravil: „Chraňte se všeliké lakoty, neboť hojnost majetku nezachová člověku života.“ Lakota patří k nejnebezpečnějším vášním.
18. O boháči a Lazarovi. Tvrdost boháčova, jehož lakota nezná soucitu s trpícími.
19. Ježíš pláče nad Jerusalemem — projev jeho lásky k národu, z něhož jako člověk vzešel — přes všechnu nevděk, jakého se mu dostalo. Slzy, které ronil Spasitel světa nad Jerusalemem, ženoucím se zaslepeně do záhuby, posvětily svou nezištnou lásku vlasteneckou a povýšily ji k vyššímu cíli.

20. Peníz daně. Podrobení světské autoritě a placení zákonitých daní nemá se díti z donucení a s odporem, jest to mravní povinností a plněním vůle Boží. Daň odvádějí občané k svému prospěchu, stát jim peníz daně vrací ve způsobě vyšších statků.
21. Oběť vdovina. Dala vše, co měla. Vlast žádá obětí od bohatých i od chudých.
22. Soud Boží. Buď připraven!
23. Podobenství o hřivnách. Dáti vše do služeb vlasti.
24. Podobenství o nespravedlivém vladaři. — Kdo jest věrný ve věcech nejmenších, je věrný i ve věcech velikých; a kdo jest nesprávný ve věcech nejmenších, jest nesprávný i ve věcech velikých.
25. Mytí nohou. Nestyď se i ty ani za nejnižší služby!
26. Zrada Jidášova. Běda člověku zrádci. Lépe by mu bylo, kdyby se byl nenarodil. Konec zrádcův: Jidáš odešel a oběsil se. Varuj se špatných lidí!
27. Statečnost Kristova, s jakou snáší nevýslovně veliké bolesti na duši a na těle.
28. Smrt Kristova na kříži — získala světu pokoj a mír. Skutek nejvyšší obětavé lásky Vykupitelovy poučením, že i národ má býti proniknut láskou, která je schopna oběti. „Bůh není Bohem rozbroje, nýbrž pokoje.“
29. Vzkříšení Páně. — Vzkříšení Krista v duši lidstva přináší vzkříšení národa.
30. Vojáci v evangeliu. U sv. Jana Křtitele (Luk. 3, 14): povinnosti vojínů. Setník v Kafarnaum: poměr důstojníka k obyčejnému vojínu. Setník pod křížem: vzor povinnosti. Vojáci u hrobu Páně: veleradou svádění ke zradě svých povinností.

31. Pokoj vám. Kristus zemřel proto, aby získal světu pokoj a mír, jak patrně z prvních jeho slov, jimiž oslovil po svém zmrtvýchvstání apoštoly: „Pokoj vám!“
32. Kristus — kníže pokoje — a my jeho oddaní synové a zastánci míru stojíme za svým státem, který nemá výbojných cílů a nikoho neohrožuje, jdeme podle slov našeho presidenta jen za pravdou a mírem. Pěstujeme ducha brannosti jen pro případ obrany a z odporu k válce. Branností veškeré mládeže chceme zajistiti bezpečný vývoj státu.

B. Katechismus.

1. Cíl člověka — cíl národa jako celku stejný jako jednotlivce: sloužiti Bohu. „Hřích bídné činí národy, spravedlnost je vyvyšuje.“ Zvláštní úkol každému jednotlivci i národu svěřen od Boha; jej splnit — svatá povinnost. Neutíkat s místa, kam nás Bůh — i jako národ postavil.
2. Prozřetelnost Boží. Zkoušky sesílá Bůh na jednotlivce i na celé národy; chce napravit, chce zdokonalit. Nezoufat — odevzdat se do vůle Boží a dělat vše, co je v našich silách.
3. Řízení Boží. Bůh řídí všechno k dobrému; nic se neděje bez jeho vůle anebo bez jeho dopuštění. Vzhůru srdce!
4. Památka dušiček. Koho vzpomeneme? Těch, kteří za vlast padli daleko od nás na Rusi, ve Francii a v Itálii. Ozdob hrob v dáli, nebo památník padlých v boji.

5. Sv. Josef — stavy českými zvolen za ochránce země České.
6. Náboženská naše kultura — vzácný odkaz minulosti, třeba chrániti, ji uchovati a brániti. Dějiny potvrzují, že právě ta období, kdy ovládal život katolický vrstvy lidové, jsou také obdobími ušlechtilého uvědomení národního.
7. Vzkříšení Páně — vzkříšení národa je možné pouze vzkříšením Krista v duši lidu; je potřebí obrody mravní.
8. Křížové dni — prosba za úrodu, význam rolníkovy práce pro brannost národa. Chléb pochází od Boha.
9. Duch Svatý — Duch moudrosti, rozumu, rady, síly — i pro vedení národa a jeho obranu. Jen pomocí těchto darů může člověk úplně splnit úkol, k němuž je povolán. Duch Svatý vzbuzoval v dobách zlých veliké světce a pravé reformátory, kteří začali napřed reformovati sebe, na příklad sv. Bernard, František z Assisi, Dominik, Ignác z Loyoly, Jan Kř. Vianney, Jan Bosco a j.
10. Svatí, význam jejich úcty — svatí naši ochráncové: Cyril a Metoděj, sv. Václav, sv. Vojtěch, sv. Lidmila, sv. Prokop, bl. Anežka, sv. Jan Nepomucký a Jan Sarkander. Dědictví otců, zachovej nám Pane!
11. Smrt — příprava na ni. Hrob, hroby vojinů, hrob obětí války — ozdobme a v čistotě udržujme.
12. Mše svatá — za vlast, modlitby za národ a stát, requiem za padlé. Společná účast při mši sv. jest opravdovým apoštolátem lásky Boží pro široké vrstvy.
13. Sv. přijímání — za národ, za blaho jeho. Ve sv. přijímání najde každý posilu, které potřebuje.

14. Kněží — vojenská jejich služba, úkol v brannosti; za války; jejich práce pro národ a vlast.
15. Otčenáš — při výkladu bráti zřetel k potřebám státu ve smyslu brannosti. Boha nazýváme „Otcem“, protože nás stvořil k svému obrazu a otcovsky o nás pečuje. Kdykoli se modlíš Otčenáš, vzpomeň si, že jsme všichni dítky jednoho Otce nebeského, že jsme navzájem bratří, a že jest naší povinností ctíti se, snášeti a milovati. — V nebesích poslední cíl. — Oslava Boží je nejvyšší cíl všeho tvorstva. — V utrpení odevzdávej se do vůle Boží. — Pros o příznivé podmínky životní, požehnání při práci! — Spokoj se i s pokrmem prostým. — Pros o pomoc, abys překonal pokušení. — Pros, aby tě Bůh chránil nemoci, bídy.
16. Přísaha — Bůh je můj svědek. Křivá přísaha — zločin.
17. Povinnost ke státu, k národu. Po zákoně přirozeném vytvořil se v lůně společnosti lidské vedle rodiny vyšší útvar společenský, totiž stát. — K ochraně samostatnosti a pokojného rozvoje slouží branná moc. — Každý způsobilý státní občan je povinen podrobiti se vojenskému výcviku a uposlechnouti výzvy k obraně státu. — Dále býti oddán státu a jeho zájmům. — Míti úctu k pravoplatným zákonům a svědomitě se jimi řídit. — Míti v úctě vrchnost světskou. K vrchnosti světské náleží u nás především president státu a jeho úřední zástupci ve státě, v zemi, v okrese a v obci. Těm svěřil Bůh, aby pečovali zvláště o naše blaho pozemské. „Dávejte tudíž všem, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; čest, komu čest.“ Daní potřebuje stát, aby mohl pečovati o obecné blaho. Hřeší,

kdo hlavu státu, vládu, úřady zlehčuje, drze haní a tupí; kdo se jim protiví a proti nim se bouří; kdo jim povinné dávky odpírá.

18. Láska k vlasti. K otcovské půdě, k mateřské řeči, k tradici národní a kulturní. Práce pro vlast a péče o duševní, mravní, hmotné povznesení svého národa. Církev nám ukládá povinnost, abychom podle svých nejlepších sil své vlasti pomáhali, aby mohla splnit své poslání a bránit svých zájmů. Tato povinnost žádá od nás i oběť života. „Jsme povinni na základě přirozeného zákona zvláštní láskou, oddaností společnosti, v níž jsme zrozeni a vychováni, takže žádný občan se nesmí báti ani smrti za vlast.“ (Papež Lev XIII. v encyklice „Sapientiae christianae“, 1890.)
19. Skutky milosrdenství: a) tělesného, b) duchovního. Pomáhej jeden druhému nejen ve škole, ale i mimo ni, vždy a všude, při každé příležitosti, aby ses radoval z úspěchu druhého jako svého a abys byl druhům oddán v upřímném přátelství. Cele zasvěcují se službě milosrdenství řeholníci a řeholnice. Společnost Československého Červeného kříže, řád maltánský za války. Tělesně trpících se ujímají na př. Milosrdní bratři a sestry, Masarykova liga proti tuberkulóze, chudým slouží Charita a j. ústavy a spolky.
20. Láska k nepřátelům — milovati toho, kdo nám ukřivdil. Nemsti se! Odpust! Dobře číň! Proti cynismu a sobectví dnešní doby chraň své srdce a rozum radostným a zdravým idealismem, vírou v člověka, v dobro a Boží pravdu, která vždy vítězí. —

21. V. přikázání Boží. Péče o tělo a tělesný život, střídmost v jídle a pití prospívá zdraví. Pryč s alkoholem! Hrdost a bohatství národa spočívá v síle, zdraví a životní zdatnosti jeho příslušníků. Alkohol je náš nepřítel — ochrnuje rozhodnost, zeslabuje vůli, drobí sílu a ničí charakter. Buď zdravým, silným a otužilým, abys co nejlépe mohl pracovati o úkolech, které ti budou svěřeny. Dbej o sebe, aby o tebe nemuseli pečovati jiní!
22. Škodí zdraví — umenšuje brannost: nemírné požitkářství, přehnaný sport a tělesná cvičení právě tak jako nedostatečná péče o tělo. „Slušné cvičení síly v zájmu zdraví je krásné a mužné.“ (Don Bosco.) Prospívá půst, rozmanité omezení v jídle. Nebuď mlsný a vybíravý! Varuj se kouření, neprospívá to nervové soustavě.
23. Sebevražda — malomyslnost, zeslabení brannosti národa. Svátost pokání nejlepší lék proti sebevraždám. Sv. zpověď zachraňuje sebevrahyn a dodává jim sílu do dalšího života, aby neklesli, ale nesli trpělivě úděl svůj a vzpružili se k novému zápasu. Sv. zpověď dává klid duši, smiřuje s lidmi i s Bohem.
24. Zabití druhého — dovolené ve spravedlivé a nutné obraně vlastního života; poprava nenapravitelného zločince.
25. Válka — sebeobrana národa. Když jednotlivci mohou svých práv hájiti proti nespravedlivému útočníku, tím spíše to může stát, neboť tu se jedná o dobro širší, o práva všech poddaných. Jednotlivci hájí svá práva, přivoláním autority státní. Ke komu se odvolá stát?

Musí si vynutit právo sám válkou. Jinak by byla bezpečnost občanů vydána kvůli nepřátel.

26. Svatí vojáci: sv. Šebestián, Jiří, Martin; mezi svatými, kteří jsou výkvětem křesťanů, najdeme mnohé nadšence, kteří i svůj život za vlast položili, jako jest na př. náš sv. Václav nebo ve Francii sv. Johana z Arku.
27. Ohrožování zdraví bližního — zarmucováním, nedostatečnou výživou, prodejem škodlivých a zkažených potravin za války.
28. Špatný příklad — zbabělost, kleslost na mysli.
29. Hříchy cizí — mlčeti ke hříchu zrady, míti na zradě podíl.
30. Dobrý příklad — družnost, vzájemnost, obětavost, poctivost, nevyužití zlé situace v svůj prospěch statečnosti, mravní odolnost, dobrá mysl. Pán Ježíš nabádá k dobrému příkladu: „Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré.“ (Mat. 5, 16.)
31. Nesesmilníš. — Síla je v odříkání a přemáhání sebe. Následky hříchů: hanba, nemoci, mnohdy nezhojitelné, nakažlivé a dědičné. Z nedostatku sebevlády rodí se nečistý hřích. Čistota jest otázkou silné vůle. Buď přesný, zachovej míru v jídle a pití, záhy zrána bez meškání vstaň, otužuj se prací, rozumným sportem a tělocvikem. Naše vlast musí býti silná, čistá a krásná!
32. Nepokradeš. Oprávněnost soukromého majetku. Povinnost náhrady. „Nikomu nechceme nic brát, ale své budeme hájit všemi silami, do všech důsledků a nejkrajnějšími obětmi“ (Dr. Ed. Beneš).
33. Dobré jméno a čest. Každý má právo napadenou čest a zneuctěné své dobré jméno hájiti. Příklad:

Kristus hájil svého dobrého jména před veleradou i před Pilátem, rovněž sv. Pavel hájil svého dobrého jména a cti všude, kde bylo toho zapotřebí. Člověk je povinen hájiti cti, byla-li ohrožena čest rodiny, stavu, státu, národa. — Nepomlouvej; uslyšíš-li pomluvu, neopakuji ji a nerozšiřuj dále.

34. Práce údělem člověka. Prací stejně jako bojem se bráníme; bojujeme nejen zbraní, ale i vědomostmi a dovednostmi. Tělesná práce propůjčuje tělesnou zdatnost a odolnost duševní dává vzdělání. Řekl-li náš prezident Dr. Ed. Beneš: „Každý Čechoslovák musí pracovat třikrát tolik jako příslušník národů mohutnějších“, platí to zejména pro dnešní dobu.
35. Uč se poslouchati. Žádné týrání a potlačování individuality — jen dobrý příklad, klidná a rozumná rozvaha, trochu sebevlády a ukázněnosti.
36. Nemluv příliš. Je-li třeba, abys mluvil, řekni krátce a jasně, čeho si přeješ! Neříkej nikdy se smíchem a lhostejně, co má býti vážné. Lidé přespříliš mluví. Nefňukej pro každou maličkost. Žádný chvastal nebyl hrdinou.
37. Láska k pravdě, pravdomluvnost. Celá výchova buď pravdivá, a to i v tom smyslu, že mládež bude vedena také k pochopení drsných skutečností, které stát může očekávat. Buď pravdomluvný! Pravdivost je základem důvěry.
38. Čtvero ctností hlavních: opatrnost, spravedlnost, statečnost, mírnost. Neříkej nic tomu, koho neznáš; zejména o věcech obrany státu mluv vždy opatrně: nepřítel poslouchá. Nevěř černohlídství, ani

sensačním zprávám, důvěřuj rodičům, učitelům, knězi a pod. Statečným není jen člověk se zbraní v ruce, ale i ten, kdo je ukázněný a dovede snášeti různá omezení. Statečnost není jen chvilkovým hrdinstvím. Vytrvalost, houževnatost v dobrých snahách, nikdy neklesající mysl! Mírný nedává se strhnouti hněvem k nerozvázným činům. Mírnost podporuje jiný ušlechtilý cit, družnost. Je třeba však býti ostražitým vůči neznámým lidem. Opakem mírnosti jest jednak lhostejnost k špatnému jednání, jednak neovládaná prchlivost. — Souhrn mravních ctností tvoří mravní charakter.

39. Sebezápor, sebeovládání vede člověka k tomu, aby jednal podle povinnosti a stal se tím, čím býti má. Trpné ctnosti: pokora, trpělivost, tichost, poslušnost, důvěra v Boha zocelují vůli a posilují klidnou rozvahu.
40. Tajemství je známost věci, která má zůstat skryta. Zatajiti to, co víme, jsme povinni, váže-li nás tajemství.
41. Užívej svých nejlepších vlastností ve prospěch svých spolubratří. „Služ republice, služ jejímu lidu, služ lidstvu!“ (T. G. Masaryk.) Křesťan má býti vlastencem, neboť sám Spasitel, ačkoli přišel vykoupiti všechny, přece především svůj národ miloval a svému lidu službu prokazoval (Mat. 15, 24). Řád lásky křesťanské dopouští, abychom vřeleji milovali a vydatněji podporovali ty, s nimiž poutem téže národnosti jsme spojeni. Křesťanství probouzí v nás především touhu po nebeské vlasti, ale tato jsouc řádu nadpřirozeného, není na újmu lásky k rodné zemi.

C. Církevní dějepis.

Dějiny učí. Máloco působí na vnímavou dětskou duši jako příklady velkých lidí, kteří pravdu milovali, pravdu mluvili a pravdu hájili, ba podstoupili pro ni i smrt. Církevní dějiny první říkají mladému člověku, aby uvažoval, co pravda je a jak má podle ní žít. V dějinách církve katolické, která přinesla světu radostné poselství Boží pravdy a opravdového lidství, máme téměř na každé stránce mnohé příklady svatých mužů a žen, příklady vysoce nabadavé a poučující, ale setkáváme se v dějinách i s výstrahou a hlasy varujícími, kdykoli se národové postavili proti pravdě a zapomínali na odkaz předků. I bohatá dějinná tradice, „živé dějiny“ našeho národa a státu, který vyniká tím, že vítězil vždy převahou ducha, jak říká Palacký, mají příklady opravdových mužů i zkušeností, k nimž můžeme se, jak připomíná náš president dr. E. Beneš, s důvěrou obracet a v dobách obtížnějších hledat v nich posílení a poučení.

1. Začátky církve v Jerusalemě. Křesťané nazývali se mezi sebou bratřími, byli jedno srdce, jedna duše, bohatí i chudí. Jeden za všechny, všichni za jednoho.
2. Pronásledování církve od Židů. Apoštolové radovali se, že jim bylo pro jméno Ježíšovo trpěti.
3. Zkáza Jerusalema. Židé zavrhli valnou většinou Krista i učení jeho a proto Bůh zavrhl i je.
4. Pronásledování křesťanů od pohanů — pomohlo rozmachu křesťanství.
5. Mučedníci za doby římské. Pevná vůle a vnitřní oheň lásky k pravdě, za kterou raději snášeli nejkrutější muka, než by byli zradili víru a zapřeli Krista. Krev mučed-

níků byla semenem křesťanů. Mučedníci učí trpělivosti, lásce, statečnosti, sebeoběti.

6. Odpadlíci — ohavnost zrady, odpadlíci vylučování z církve.
7. Boj duchovní proti křesťanství od pohanských filosofů. Ale učení mužové vítězně obhájili čest a pravdu křesťanství — obráncové víry. Pravda sice vítězí, ale jen když všichni o to budou usilovat. Nepřátelská propaganda neštítí se ničeho — nutno zachovati proti sensačním zprávám klid, rozvahu, osobní statečnost a napadenou čest národa brániti.
8. Prvotní kázeň. Nejpřednější ctností křesťana je láska. Hle, jak se křesťané vespolek milují, jak jeden za druhého je hotov i život položit. Církev nežádá mrtvého poslušenství, ale vědomé podřizování naší vůle v zájmu celku. Kázeň, která vyplývá ze strachu před trestem, je i pro brannost bezcenná. Jiný ušlechtilý a krásný cit křesťanů: družnost, jeden druhému pomáhal, radoval se z úspěchu druhého jako svého. Jedinec nic, celek vše. „Vklady lásky“. Při každém shromáždění křesťané dobrovolně skládali peníze, jichž se používalo na výživu a pohřby chudiny, na sirotky bez majetku, na lidi zestárlé a na ty, kdo přišli na mizinu. (Tertullian.) Ani nás nic nezničí, budeme-li osvědčovat lásku. Kdo není prodchnut láskou a pravou družností, neobstojí v míru a za války rovněž není schopen velkých činů.
9. Konstantin Vel. Vzáýval Boha o pomoc a nebyl oslyšen, z vděčnosti věnoval křesťanům svobodu. Kříž! S ním i národu našemu světlo vzešlo!

10. Julián Odpadlík. Marný boj proti pravdě. Pravda vítězí, protože je věčná.
11. Pribina v Nitře na Slovensku. Asi někdy k roku 833 založil na hradě Nitře první křesťanský chrám na našem národním území vůbec. První paprsek křesťanské civilisace v našich zemích, která později vytvořila podstatné rysy naší československé národní bytosti.
12. Sv. Cyril a Metoděj — položili základ ke kulturnímu životu českému, odňali Němcům záminku, aby pod rouškou křesťanství rozšiřovali panství své i nad naší vlastí. Tak slovanští apoštolové zachovali nám národní samostatnost a jazyk. Sv. Otec Lev XIII. uznává zásluhy jejich, velebí je a úctu jejich rozšiřuje na všecken křesťanský svět.
13. Pád říše velkomoravské, která spojovala v jeden celek všechny kmeny západních Slovanů, Moravu se Slovenskem, Čechy a některé kmeny polské, asi v Krakovsku a v Slezsku. Příčina: svár o dědictví. Synové Svatoplukovi zapomněli na slova umírajícího otce: „Zůstanete-li v lásce a svornosti, nepřátelé vás nikdy nepřemohou. Buďte-li se však sváriti a říši rozdělíte, budete potřeni od nepřátel a moc vaše bude zlomena.“ To znamená i pro nás: nedat se mezi sebou rozvadit a roztrhnout, zůstat pohromadě a budovat dále svoji státní a národní jednotu co nejšíře.
14. Svatý Václav — rázný a neohrožený, moudrý a smířlivý panovník státnického rozhledu, tvůrce a nositel veškerého života a dějství na naší půdě. Skutečný

představitel českých branných ctností v zušlechtěné formě křesťanského bojovníka, stejně dobrý křesťan jako osobně statečný muž a kníže, ochotný k největším obětem za zemi a lid. Vychovatelkou jeho byla sv. Lidmila, proto právem sdílí s ním i zásluhu o povznesení křesťanského sebevědomí českého v dobách nejstarších.

15. Úcta sv. Václava. Krátká jeho vláda stačila, aby učinila z něho největší postavu českých dějin tak mocného duchovního obsahu a významu, že nemizí, žije dále a roste. V tomto duchu jsou příklady panovníků knížete Břetislava, krále Vratislava, knížete Soběslava, krále Vladislava II. a dále přes Karla IV. dobu národního probuzení až do doby nejnovější — k našim legiím. Jako v minulosti i v přítomnosti naše síla je nezničitelná, zůstaneme-li věrni sv. Václavu. „Státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily.“ (T. G. Masaryk.)
16. Hymnus sv. Václava. Od 13. století počaly se ozývat kostely české novou krásnou písní „Svatý Václave, vévodo české země“. Později, když byl kníže Václav líčen jako osvoboditel z poroby německé, rozmnožena byla tato píseň o nové verše: Ty jsi dědic české země, rozpomeň se na své plémě, nedej zahynouti nám ni budoucím. — Písní svatováclavskou začínal národ sněmy a všechna důležitá rokování a vrhal se v boj za víru a vlast. S písní tou se loučil osvobozený národ s prvním presidentem Osvoboditelem. Vzpomínky na prvního světce přispívaly nemálo k vnitřnímu stmelení a jsou jednou z hlavních spojek věků minulých a přítomnosti. (Odložilík.)

17. „Hospodine, pomiluj ny“ — staročeská píseň z 12. století. S písní tou se vrhali Čechové do boje, jí vroucně vzývali Boha za „hojnost a mír v zemi“.
18. Odkaz sv. Vojtěcha. Mravní velikost člověka se hodnotí podle obětí, přinesených pro společnost, jíž náleží a ve které má působiti. Nechybí nám lidí, kteří mají plná ústa velkých slov a hlašitého nadšení, kteří však utíkají, když se od nich žádá velká, drahá oběť.
19. Sv. Prokop — vzor věrnosti k církvi a ochránce českého lidu proti úchvatům cizinců v zemi.
20. Řehoř VII. Vysvobodil církev z poroby: „Miloval jsem spravedlnost, nenáviděl jsem nepravost, proto umírám ve vyhnanství“.
21. Bl. Anežka Přemyslovna. Velikost duchovní postavy Anežčiny není jen v odříkání a sebezapření, v pokorné službě člověku nemocnému, trpícímu a opuštěnému, ale i v upřímné lásce a vroucí oddanosti k církvi a náměstku Kristovu. V boji s nevěrou Anežka připoutala český národ k apoštolskému Stolci, když v sousedstvu bylo usilováno o porušení jednoty evropské společnosti odvrácením od Říma. Anežka byla strážným andělem nejen svému rodu, ale i celému národu.
22. Křížové výpravy. Kříž jako odznak boje za Svatou zemi. Význam výprav křížáckých: vzpružení ducha křesťanského, oživení víry a účinné lásky, zušlechtění rytířství. „Kříž! k němu zrak i srdce pňeme výše, On naše hradba buď, On naše věž! jenž smrtelné dá zahánbení pýše, nás provede bēd mořem šťastně též.“ (Dvořák.)

23. Karel IV. — Otec vlasti — první český panovník, který byl zároveň německým králem a římským císařem, je vzorem pravé lásky k vlasti, lásky, která se jeví prací, povznesením lidu. Vlastenectví Karla IV. obohatilo Prahu a zemi Českou nesmírným kulturním bohatstvím. Jménem sv. Václava označoval Karel IV. symboly královského důstojenství na znamení nepřerušené souvislosti politického života v českém státě; za něho stanul český stát na vrcholu svého dějinného vývoje a významu.
24. Sv. Jan Nepomucký — Jan Sarkander, příklady stálosti v povinnosti, raději smrt podstoupili, než by prozradili zpovědního tajemství Zatajiti to, co víme, jsme povinni, váže-li nás tajemství.
25. Mír Boží. Na zamezení bojechtivosti zavedla církev „mír Boží“, kterýmž zakázáno v jisté dny téhodne (od středy do neděle včetně), anebo v jisté doby církevní (advent, půst) všechno válčení a vštěpován radostný zákon Boží lásky. Krásná myšlenka božímírové akce Československého Červeného kříže na Bílou sobotu sleduje svými náměty národní cíle mravně výchovné.
26. Čechy předhusitské. Víme dnes, že na příklad v českém umění malířském a s ním v duchovní kultuře vůbec dosahovaly Čechy předhusitské úrovně Francie a Italie, živíce vzory a podněty svými východ i celou starou Germánií, víme, že i ve vědě a literatuře, t. j. literatuře v národním jazyku dosáhly vysokého stupně snažení. (Pekař.)
27. Tábor. Varující i povzbuzující hlas našich dějin. Příkladem veliké solidarity a odhodlání postavit se všichni

za svého člověka — ale je také výstrahou: ukazuje, do jakého nebezpečení sebe i svůj národ přivádí hnutí násilně radikální. Táborství zprvu krystalisovalo své názory podle nauky valdenské, později se řídilo naukou viklifskou. (Pekař, Žižka a jeho doba.)

28. Věk poděbradský. Nebyla to cizí síla, nýbrž vlastní domácí rozkol, které přivodily soumrak věku poděbradského.
29. Vpády do Čech. Statečnost měšťanů pražských a zvláště studentů uhájila Prahy za vedení jesuity Jiřího Plachého proti Švédům, kteří dobyli již Malé strany, ale Starého města dobýti nemohli.
30. Česká kultura barokní není „dobou temna“, nýbrž před celým světem zjevuje křesťanskou tradici a charakter naší vlasti, je zároveň výmluvným dokladem, že nejsme státem vytvořeným teprve světovou válkou, národem protikulturním, nekřesťanským — nádhera našich chrámů, čistota krásy české národní poesie barokní, divy sochařství, malířství a architektury, vznešená ušlechtilost barokní hudby a kromě toho i projevy ryzího svatováclavského vlastenectví a přesvědčivé znaky hospodářského rozkvětu přesvědčí každého, že jsme v oněch dobách předstihli kulturně právě ty, kteří nás dnes pomlouvají nejvíc!
31. Kněží buditelé od Boh. Balbína až do Frant. Sušila a J. V. Jirsíka. Vzdělané kněžstvo obrozovalo lid nejen nábožensky, ale také národně, se zbožností a obětavostí šířilo se i vlastenectví. Podobně národní práce katolíků na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, zejména jejich obětavého kněžstva, má zásluhu o udržení jazykové

svéráznosti Slovenska a i o jeho připojení k republice. I dnes znova z katolického tábora vytryskl jasný plamen vřelého vlastenectví našich buditelů, který přeje každému, co mu patří, ale na své si sáhnout nedá!

32. Kulturní boj v Německu, vyvolaný Bismarckem, neublížil církvi, naopak německý katolicismus sílil duchovně, zocelil se a vychoval si skvělé vůdce. Pius IX. se ohradil proti pronásledování a přirovnal Bismarcka k biblickému Goliášovi, který bude poražen kaménkem vrženým s výše skály Petrovy. Davidem, který Bismarcka porazil, byl postavou malý, ale duchem veliký Ludvík Windthorst, vůdce uvědomělých katolíků.
33. Řím a český národ. Řím nebyl nepřitelem českého národa. Více než dvacet papežů projevilo vřelou přízeň a účast na dějinných událostech našeho československého národa.
34. Světová válka. Vytrvat a nepovolit, až do konečného vítězství. Čechoslováci v řadách dohodových vojsk účastnili se ve válce za osvobození a volnost své vlasti; z četných zajatců tvořily se totiž t. zv. legie, které rozmnožovali Čechoslováci mimo vlast žijící. Prvé české pluky nesly jména patronů českých sv. Václava, sv. Cyrila a Metoděje. Svatý Václav byl představitelem velké Čechie a sv. Cyril a Metoděj velkého Slovanstva. Čechoslováci dokázali ve světové válce svou vytrvalost, kázeň a hrdinnost. I my musíme vytrvat a nikdy se nevzdat!
35. Benedikt XV. — z jeho výzvy k míru: „Požehnán budiž onen, jenž nejdříve pozdvihne ratolest olivovou a podá pravici nepříteli k smíru.“ Dokladem mírových snah papežů je více než 198 listin papežských.

36. T. G. Masaryk, president Osvoboditel — jeho heslo: „Ježíš, a ne Caesar!“ Pan president dr. Edvard Beneš toto heslo jeho zdůraznil ve své řeči nad jeho rakví na Hradě pražském. A toto heslo nutno provést do důsledků, toto heslo nutno domyslit a uskutečnit všude a a zejména dnes. Ne Caesar, ale Ježíš! Ne hrubá síla hmoty, krve nebo hříšné nenávisti, ale láska, řád, dobro a pravda! „Kde nastupuje Kristus, tam bledne moc caesarova a kde bledne Kristus, tam znovu vyvstává caesar a organisuje zmatek.“ (F. W. Foerster.)
37. Pius XI. — upřímný přítel republiky Československé. — Modus vivendi (1928) — dílem velikého národního významu. Vatikán uznává státní hranici za správnou hranici na poli církevním zaokrouhlením našich diecézí podle hranic státních (především proti Maďarsku). Tato věc je důležitá také s hlediska obrany našeho státu.
38. Náš národní odboj byl prostoupen i prvky katolickými a naše osamostatnění je také výsledkem upřímného vlastenectví katolíků zahraničních (amerických) i domácích.
39. „Pravda vítězí.“ Heslo presidenta Osvoboditele, heslo naší státní vlajky. Pravda vítězí, ježto je věčná, v pravdě je také naše zbraň, pravdu třeba hájiti a vždy a všude o ni usilovat.
40. Jsem Čechoslovák a katolík. Po Bohu a po rodičích miluj nejvíce církev a vlast. Obě toho zasluhují. Církev jest a bude největší dobroditelkou lidstva a vlast je naše druhá matka. Tak velí řád křesťanské lásky a příklad Syna Božího, Ježíše Krista, jenž vroucně mi-

loval vlast svou a národ, z něhož podle svého členství vyšel. Miluj i ty oddaně vlast i svůj národ, nyní osvobozený a svobodný. „Ať projdeš svět, chlad zamrazí tě všady, nechť krásnější tam vše — jen tady bratry máš... jsi poutem s nimi spjat, jež tkala vyšší ruka, tvůj los je s nimi žít, jich cítit ples i muka.“ (Čech.) Nechť vzkvétá republika Československá a národ náš nechť jde s klidem a oprávněnou nadějí vstříc další šťastné a slavné budoucnosti. Dejž to Bůh!

D. Liturgika.

1. Kostel — dům Boží, zasvěcen Bohu, v něm přebývá v nejsvětější svátosti Syn Boží, náš božský Mistr, proto je nejvýznamnější budovou v celé osadě a spjat s celým životem věřících od kolébky do hrobu. Měj kostel v úctě! Po celotýdenní práci a starostech spěchej rád do kostela: mše svatá, svaté svátosti, slovo Boží, modlitba a zpěv — toť očištná a osvěžující koupel našich duší. V případě nepřátelského útoku nutno jej zabezpečiti a chrániti!
2. Kostel — dům modlitby, útěchy v utrpení a ve zkouškách životních. Společné veřejné modlitby za vojiny, vdovy a sirotky.
3. Znesvěcení kostela (i hřbitova) při vpádu nepřátelském, zvláště kdyby bylo užito kostela k věcem nepřipustným (*impii et sordidi usus*).
4. Kostel za války v nutném případě může býti i nemocnicí.
5. Zvony — zvonění na poplach při leteckém náletu. Requisice zvonoviny za války na účely obrany státu.

6. Péče o nejsvětější svátost oltářní za nepřátelského nebezpečí: ukrytí; konsumovati i od těch, kdo nejsou lační.
7. Věčné světlo: zatemniti při náletech.
8. Hřbitov: oddělení vojenských hrobů, „hrobu v dáli“ udržovati a květinami zdobiti, zejména o Dušičkách a hřbitovní slavnosti; při leteckých útocích nesmějí hořeti světla na hrobech.
9. Žehnání zbraní — ničím nedoložené pověsti!
10. Úkol kněze ve válce: duchovní správa vojáků bojujících, péče o raněné, nemocné a padlé; vedení matrik o zemřelých a zprávy pozůstalým.
11. Křest — nutno umírajícím dětem i dospělým vojákům udělití třeba s nasazením života.
12. Kněz, který jde zaopatřovat, má při leteckém útoku volnost pohybu.
13. Manželství v době války: prominutí překážek (dispense), zrychlená prakse.
14. Svátostiny pro brance: medailonky, křížky, růžence — nejsou talismany nebo amulety.

DOSLOV.

Končíme slovy vroucí prosby Boh. Balbína:

„Ty národa našeho zástito a podporo! Nedej zahynouti nám, ni budoucím! Svatý Václave, mučedníku Kristův, jediný dědici země České, oroduj za nás!“

PŘEHLED

vhodné literatury k úvodnímu studiu branných otázek:

Armáda a národ. – (Machník, ministr: Vytrvejme v práci pro obranu státu! – Syrový, gen. insp. branné moci: Armáda, její účel a postavení ve státě. – Krejčí, gen., náčelník hlav. štábu: Armáda a občanstvo.)

Bláha, Medek, Fassati: 20 let československé armády v osvobozeném státě.

Beneš Ed., dr.: Demokratická armáda, pacifismus a zahraniční politika.

Týž, Francie a nová Evropa.

Týž, Světová válka a naše revoluce.

Berka-Weiss: Buď připraven. Schváleno MŠANO.

Bláha, ing. gen.: Branná politika a demokracie.

Týž, Obrana republiky.

Branností národa k silnému státu. Příručka branné výchovy.

Dolenský: Branná výchova a škola.

Týž, Branná a občanská příručka.

Idea československého státu.

Kalivoda-Sádecký: Prvky branné výchovy ve vyučování.

Kašpar K., Dr. J. Em.: Církev a brannost.

Kozák, pplk.: Branná povinnost.

Mervart: Předvojenská výchova na škole národní.

Mík: Na stráž. Pro brannou výchovu mládeže.

Moravec, plk. gen. št.: Vojenský význam Československa v Evropě.

Týž, Obrana státu.

Týž, Vojáci a doba.

Nečas, ing., ministr: Sociální předpoklady úspěšné obrany státu.

Novák: Kdo se mnou poletí.

Pavlík: Branná výchova v národní škole.

Podlaha: Příručka branné výchovy se zřetelem k občanské nauce a výchově, mluvnici a pravopisu, slohu a psaní.

Rukověť branné výchovy. Schváleno MŠANO.

Skořepa: Výchova k obraně míru.

Soukup: Školní výchovou k brannosti národa.

Týž: Idea národní armády.

Svojsík-Novák: Skauting brannou výchovou mládeže.

Syrový, gen. insp. armády čs.: Občanstvo a vojsko.

Šindelář, gen.: Branná příprava naší mládeže.

Šmejkal: Sociologie vojáka.

Špaček, ing. dr.: Zásady organisace a její význam pro bezpečnost a vývoj národa.

Týž: Vědecká organisace a národní zdatnost.

Stýblová: První škola brannosti žen.

Viktorin, mjr. gen. št.: O tisku, propagandě a cenzuře za branné pohotovosti státu.

Vorel, JUDr.: Komentář k zákonu o obraně státu.

Wolf: Válečný duch Německa. Problém války v německé filosofii, vědě a politice.

Urbánek, univ. prof.: O české statečnosti.

Yester: Příprava na těžké doby. Úvahy o obraně státu.

Týž, Úkoly naší obrany.

Týž, Třetí říše nastupuje.

Směrnice CPO (1.: pro organisaci civilní protiletecké ochrany v obci;
2.: pro požární službu;
3.: pro službu poplachovou a zastírání;
4.: pro službu samaritskou;
5.: proti bojovým látkám a další.)

Obrana obyvatelstva. Ústřední orgán pro obranu a ochranu obyvatelstva proti leteckým útokům.

Branná politika — čtrnáctideník věnovaný otázkám obrany státu a poměrům ve světovém zbrojení.

OBSAH.

	Strana
Předmluva	3
Úvod: Branná výchova. Účel. Složky. Povinnost k branné výchově	
Rozsah a obsah	4
Výběr látky a syllabus námětů branné výchovy ve vyučování náboženství:	
A. Biblický dějepis	7
I. Starý zákon	7
II. Nový zákon	9
B. Katechismus	13
C. Církevní dějepis	21
D. Liturgika	30
Doslov	31
Přehled vhodné literatury k úvodnímu studiu branných otázek	32

• Novinky k branné výchově!

Dr. Hynek Šalanský: Školní pokusy s bojovými látkami.

Příspěvek k branné výchově při vyučování chemii na školách středních, odborných i měšťanských.

S 32 obrázky v textu. Stran 112. Brož. za Kč 12.—, váz. za Kč 15.—.

Robert Pašek: Kreslením usnadnit čtení ve vojenské mapě speciální.

Praktický návod pro kreslení předvojenské na měšťanských a středních školách.

S VIII tabulkami. Stran 32. Za Kč 4.80.

V. J. Krýsa: Obrana civilního obyvatelstva proti leteckým útokům.

Důležité a vhodně podané pokyny i poučení, velmi aktuální právě dnes.

Stran 112. Brož. za Kč 12.—.

• Tělesnou výchovou k brannosti národa!

J. Struska: Tělesná výchova žáků na škole měšťanské a vyšším stupni školy obecné.

Sbírka příkladů cvičebních hodin v tělocvičně, na hřišti, na vycházkách, na sněhu, na ledě, u vody. Podle toho rozdělil autor svou příručku:

Oddíl I. obsahuje 35 hodin *v tělocvičně a na hřišti.*

Oddíl II. obsahuje programy *10 vycházek* podle měsíců s bohatým programem.

Oddíl III. obsahuje příklady 6 hodin *na sněhu* (lyžaření).

Oddíl IV. obsahuje příklady 6 hodin *na ledě* (bruslení).

Oddíl V. obsahuje příklady 6 hodin *u vody* (koupání).

Všechny hodiny jsou myšleny jako příklady, které se dají různě obměňovati a rozšiřovati, a tak učitel nalezne značné množství užitečné a zábavné látky.

Stran 80. Brož. za Kč 8.—, váz. za Kč 11.—.

PROVÁDĚNÍ ZÁKONA O BRANNÉ VÝCHOVĚ NA ŠKOLÁCH
Vám usnadní též tyto pomůcky:

Bednarovič: Naše armáda.

Zábavnou formou poučí se mládež o jednotlivých složkách i úkolech naší armády. — Stran 57 s příl. a 20 obrázky v textu. Vydání české, slovenské a maďarské.

Kč 5.20, váz. Kč 7.60.

Berka-Weiss: Buď připraven!

Poučení o míru, válce a obraně proti leteckým útokům (s příl. 4 obr. v textu). Schvál. výnos. MŠANO z 19. září 1934, č. 110.135-34-I/1.
Za Kč 2.—.

Kalivoda: Prvky branné výchovy na škole národní I.

Pro 1.—5. postup. roč. Stran 496, v deskách. Za Kč 46·50.

II. pro I.—IV. tř. škol měšť. a 6.—8. postup. ročník.

Stran 496, v deskách Za Kč 46·50.

Pavlík: Branná výchova na národní škole.

Podrob. zpracovaná látka podle výn. MŠANO č. 26.969/35- I/1 ze dne 24. V. 1935.

Stran 149 s přílohou. Za Kč 14.—.

Procházka: Tělesná výchova v rámci branné výchovy

na obecných, měšťanských a nižších středních školách.

Stran 50. Za Kč 4·80.

Hronek: Náměty branné výchovy ve vyučování náboženství

na národních školách. Každý katecheta si může podle tohoto vodítka upravit pro svou třídu příslušnou látku branné výchovy.

Stran 36. Za Kč 4·80.

Zeman: Jak zabráním úrazu

doma, na cestě, ve škole, při hře a na výletech. S 33 obrázky v textu.

Stran 61. Za Kč 6·80.

Vzhůru na stráž, časopis věnovaný branné výchově mládeže.

Vychází ročně v 10 měsíčních, bohatě ilustrovaných sešitech: v předplacení roč. Kč 18.—, mimo poštovné. Časopis mládež v duchu branné výchovy pobaví a Vám usnadní provádění zákona o branné výchově.

Doporučujeme kolektivní práce: Prvoučné náměty v tělesné výchově.

Sbírka příkladů pro 1. a 2. post. ročník. Uspořádal Karel Hroch. Členění cvičebných jednotek je podle nových osnov.

Stran 67. Za Kč 7.—.

U všech řádných knihkupců.

ČESKOSLOVENSKÁ GRAFICKÁ UNIE A. S. V PRAZE.

NÁMĚTY BRANNÉ VÝCHOVY VE VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ NA NÁRODNÍCH ŠKOLÁCH.

Stran 36. Za Kč 4.80.

Tyto náměty byly napsány, aby podaly počáteční informace, **prvky branné výchovy ve vyučování katol. náboženství** na školách obecných, měštanských a v jednoročních učebných kursech. Každý katecheta si může podle tohoto vodítka upravit pro svou třídu příslušnou látku. I katecheta musí být propagátorem branné myšlenky mezi mládeží a lidem.

Od téhož autora:

METODIKA VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ VE TŘÍDĚ ELEMENTÁRNÍ.

Stran 47. Za Kč 4.60.

S několika stran bylo vysloveno přání, aby bylo napsáno uvedení do praxe elementárního vyučování náboženství, které by bylo vhod zejména začátečníku – učiteli náboženství. Proto autor podává **výklady sem hledící soustavně, stručně a co do věcí hlavních úplně.**

Autor připravuje i další metodiky vyučování náboženství.

Týž autor napsal též:

KRESEBNÉ NÁČRTY PŘI VYUČOVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ.

Pracovní kniha pro žactvo národních škol na nižším stupni. S 58 tabulkami. Stran 135. Za Kč 10.—.

Práce vznikla z **pedopsychologického studia** o kresbách dětských a z výsledků experimentální didaktiky. Mnohým katechetům jak metodické pokyny, tak i obrázky usnadní odpovědnou práci školní a dětem 1. a 2. postupného ročníku zpřístupní a zpříjemní vyučování náboženské. Tak se i ve vyučování náboženství uplatní na nejnižším stupni **IDEA ČINNÉ, PRACOVNÍ ŠKOLY.**